

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 4421/2022
09.02.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Момчило Ковачевић, адвокат из ..., против туженог Предузеће за трговину и превоз „ПОГЛЕД“ д.о.о. Трговиште, чији је пуномоћник Зоран Стојановић, адвокат из ..., ради утврђења постојања радног односа, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2070/22 од 10.06.2022. године, у седници већа одржаној дана 09.02.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 2070/22 од 10.06.2022. године и пресуда Основног суда у Врању П1 414/19 од 10.12.2020. године, у делу којим је утврђено постојање радног односа (став први изреке) и предмет у овом делу **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врању П1 414/19 од 10.12.2020. године, ставом првим изреке, утврђено је да је тужилац засновао радни однос код туженог на радном месту ... даном ступања на рад 28.05.2015. године. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да за период од 28.05.2015. године до 01.10.2015. године уплати за рачун тужиоца доприносе за обавезно социјално и здравствено осигурање надлежном фонду социјалног и здравственог осигурања на важећу основицу за обрачун и плаћање доприноса у моменту плаћања истог сходно члану 36. и члану 37. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу плати трошкове парничног поступка у износу од 65.500,00 динара од дана правноснажности пресуде, а уколико тужени не измири своју предњу обавезу дужан је да плати законску затезну камату на означене трошкове парничног поступка од дана извршности пресуде до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 2070/22 од 10.06.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у ставу првом изреке. Ставом другим изреке, укинута је првостепена пресуда у ставу другом изреке и одлука о трошковима поступка садржана у ставу трећем изреке и у том делу предмет је враћен истом суду на поновно суђење.

Против правноснажног дела пресуде донетог у другом степену, ревизију је благовремено изјавио тужени због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешни непотпутно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23), Врховни суд је утврдио да је ревизија туженог основана.

Из утврђеног чињеничног стања произлази да је тужилац у периоду од 28.05.2015. године до 01.10.2015. године био радно ангажован код туженог на пословима ..., без закљученог уговора о раду. Након 01.10.2015. године, тужилац је са туженим закључио уговор о раду за обављање истих послова. Тужилац у овом спору тражи да се утврди да је код туженог засновао радни однос ступањем на рад 28.05.2015. године, када је радно ангажован у својству ... за рачун туженог.

Према разлозима нижестепених судова, тужилац је засновао радни однос моментом ступања на рад 28.05.2015. године, јер је од тада код туженог обављао фактички рад на пословима ... који је имао све карактеристике радног односа у смислу одредбе члана 32. Закона о раду, а приговор застарелости потраживања, који је истакао тужени, неоснован је, јер тужба за утврђење постојања неког права или правног односа или постојања односно непостојања неке чињенице не застарева.

Међутим, закључак нижестепених судова се не може прихватити као правилан и законит, а имајући у виду одредбу члана 195. став 2. Закона о раду, те преклузивност наведеног рока у овом члану за судску заштиту.

Чланом 195. став 2. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 75/14), рок за покретање спора јесте 60 дана од дана достављања решења, односно сазнања за повреду права. У ситуацији када је право повређено фактичком радњом, као у конкретном случају, рок се рачуна од сазнања за повреду тог права. А имајући у виду да је рок за подношење тужбе у радном спору преклузивног карактера, пропуштање доводи до губитка права на судску заштиту и одбацивање тужбе. Првостепени суд је закључио да тужба за утврђење не застарева, што је по правилу тачно, али имајући у виду императивни карактер правила из члана 195. Закона о раду, који је специјални закон у односу на Закон о облигационим односима, то се и тужба за утврђење постојања радног односа може поднети у оквиру преклузивног рока у оквиру од 60 дана.

Имајући у виду све околности случаја, Врховни суд налази да је због погрешног правног схватања нижестепених судова изостало утврђење релевантних чињеница на околност благовремености тужбе ради утврђења постојања радног односа, односно моменат сазнања тужиоца да му је повређено право на стицање радноправног статуса запосленог на неодређено време.

Овај суд указује и да се ревизијом туженог оспорава чињенично стање (члан 407. став 2.) и указује на битну повреду из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, а у вези са неодлучивањем о делу тужбеног захтева (новчано потраживање) што је прекорачење у одлучивању и одбијање да се одлучи о захтеву за који је суд надлежан, али имајући у

виду да је након обављеног вештачења тужилац поднеском од 27.10.2015. године уредио тужбени захтев тражећи само утврђење и доприносе, то не стоје наводи за битну повреду, јер прекорачење тужбеног захтева постоји када је досуђено више, а што у конкретној ситуацији није случај, а да у ситуацији да суд пресудом не одлучи о свим захтевима, тужилац може тражити доношење допунске пресуде у року, а у супротном сматра се да је тужбу повукао, при чему је у конкретном случају смањен тужбени захтев по члану 200. став 4. ЗПП, па за то није потребан пристанак туженог, нити се доноси посебно решење. У овом смислу ови наводи ревизије су без значаја на одлучивање.

Имајући у виду наведено, Врховни суд је укинуо нижестепену пресуду уз враћање предмета првостепеном суду на поновно суђење, применом члана 416. став 2. ЗПП.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**